

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztálvozás

362.7

Szerző: Pajor Rudolf

Cím: Pusztuló emberpalánták

Forrás:

Népszava

Év

1924. 3. 21.

Hely

Idő

"1924"

Személy

He

v. füzet) (Oldal)

Pusztuló emberpalánták.

155.327 mesterséges abortus évente. — Mit mond Tóth professor?
A bajok szociális háttere. — Látogatás az állami gyermekmenhelyen.
Az igazgató nyilatkozata.

A népjóléti miniszter pár nap előtt rendeletet bocsátott, amelyben eltiltja a szülésznőket attól, hogy orvos jelenléte nélkül abortusoknál közreműködjenek és amelyben kötelezővé teszi az elpusztult magzat beszolgáltatását. Ez a rendelet a mesterséges abortusok és az ezzel járó gyakori halálozások megakadályozását célozza. A gyakorlati jelentősége azonban vajmi kevés, mert az „erőszakos beavatkozások” mögött sokkal súlyosabb gazdasági és társadalmi bajok lappanganak, sem hogy egy ilyenfajta rendeletnek hatása lehetne. A szegény néposztályok tragikus életsorsa: az a mérhetetlen bajok lappanganak, sem hogy egy ilyenfajta rendeletnek hatása lehetne. A szegény néposztályok tragikus életsorsa: az a mérhetetlen bajok lappanganak, sem hogy egy ilyenfajta rendeletnek hatása lehetne. A szegény néposztályok tragikus életsorsa: az a mérhetetlen bajok lappanganak, sem hogy egy ilyenfajta rendeletnek hatása lehetne.

Tudományos körökben állandóan foglalkoznak ezzel a súlyos problémával, de senki olyan megoldást még nem talált, amely a dolgozó tömegek életszínvonalának alapos megjavítása és tisztultabb, egészségesebb társadalmi élet megalapozása nélkül e súlyos bajjal meg tudna birkóznai. Az „Orvosképzés” 1919. 1—3. füzetében dr. Tóth István professor, az Üllői-úti szülészeti klinika igazgatója, behatóan foglalkozván a mesterséges abortusok kérdésével, négy csoportba osztja azokat: 1. a bajbajutottak; 2. a nyomorúság miatt abortálók; 3. az élet kényelmét keresők; 4. az egészségi kényszerből abortálók csoportjára. És az első csoportra nézve föntartás nélkül megállapítja, hogy a terhesség

... morderős csapás, belejuttottak a bajba, mert nekik a mai társadalom nem bocsátja meg, hogy szerettek, illetőleg szórakoztak, ha e szerethetőségnek gyümölcse is van. Addig, amíg a szerethetőség gyümölcse, a terhesség, a magzat nem szolgáltatja a kézzelfogható bizonyítékot, valahogy csak megtűri a társadalom e szerencsétlenséget: de ha a gyümölcs megrett, lehullott, ezt meg nem bocsátja soha a mai társadalom s kiveti, kizárja magából. Ha pedig a társadalomnak ilyen szigorú a büntetése, akkor a bajbajutott nő keresi a szabadságot ott, ahol azt megtalálja, nem retenti vissza sem a törvény szigorú befűje, sőt még az a tudat sem, hogy életével, testi épségével játszik...

Majd tovább:

„A második csoportot a nyomorúság, az élet nyomorúsága hajítja arra, hogy újabb terhességétől szabaduljon. Az ötödik-tizedik jövevény csak új terhet, munkát ró az ugysis fáradt, letört munkásnyárra, csak több gondot az élettel küzdő, nehezen kereső apának, hogy csak enni is tudjon adni a jövevénynek...”

A harmadik csoport Tóth professor szerint félti a testi szépségét, kényelmetlenségnek tartja a szülést, avagy a nagy birtok és vagyon elaprózását akarja megakadályozni. „Ezek a bűnüket nem kockáztatják olyan könnyen, fizetni is tudnak, tehát orvoshoz fordulnak és pedig vagy a hírhedt abortőrökhöz, avagy keresik az *al-arco*s *indicatio* alapján dolgozó orvosokat.” A negyedik csoportba azok tartoznak, akikre a szülés életveszedelemmel jár, avagy akik olyan súlyos kór csiráit hordozzák magukban, amelyeknek átöröklése biztos. Ezek számára megengedhetőnek tartja a mesterséges abortust — orvosi beavatkozás útján.

Tóth professor szerint évente 155.327-re tehető a mesterséges abortusok száma Magyarországon. De ez csak hozzávetőleges becslés, mert hiszen az abortáló nők nem nagyon siet-

nek a tiltott műtétet bejelenteni. Ilyen körülmények között érthető, ha mi egy miniszteri rendelet hatásától nem sokat remélünk. A törvény rideg betűje még az orvost is súlyos dilemmák elé állítja. Erre nézve Tóth professor elmondja, hogy nemrég az egyik klinikán egy 14 éves leányka gyermeket szült, akinek apja a leányka hetedik gimnázista fivére volt. A nő — amikor bűne tudatára ébredt — megmérgezte magát, a szerencsétlen apa pedig belehalt e csapások fájalmába. A leány és gyermeke életben maradt. „Rettenetes tragédia! — mondja a professor. — Vétkezett-e volna az az orvos, aki idejekorán megtudva a dolgot, utját állotta volna a termékenyített pete továbbfejlődésének és vele a porig sujtott család szerencsétlenségének?”

Végül azt ajánlja a mesterséges abortusok megállítására, hogy az orvosok tiltassanak el honoráriumok elfogadásától — abortusok esetén. Naiv megoldási mód!

Ha meg akarjuk látni a baj forrását, közelebb kell lépnünk az Élet eseményeihez. Meg kell látnunk azoknak az életét, akik nem hajtották el, hanem megszülték magzatjukat.

A gyermekmenhelyen.

Fölkerestük a porbasújtottak mentősvárát, hogy szemügyre vegyük a sorsüldözötték bus élettragédiáit, amelyek bázisát adják a mesterséges abortusok abnormis számának. Az intézet igazgatója, dr. Damokos Andor nagy részletességgel ismerteti az intézet működését és elmondja, hogy jelenleg 42.000 gyermek áll a menhely gondozása alatt. Kivétel nélkül a legalsóbb néposztály gyermekei. (A háború előtt, tehát Nagymagyarország idején csak 8000 gyermek állott a menhely gondozása alatt. Itt is látható tehát a háború pusztítása.) A szerencsétlen nők, akik a klinikákon megszülik gyermeküket, de eltartani nem tudják, egyenesen a menhelybe sietnek. Itt minden további nélkül fölveszik őket, de arra kötelezik, hogy gyermeküket maguk szoptassák kilenc hónapig. Azután kiengedik őket, de a gyermeküket csak akkor vihetik magukkal, ha igazolni tudják, hogy el bírják tartani és ha

rendes életet élnek. Az anyák életmódját gondozónők figyelik és ellenőrzik.

A gyermekeket a menhely tudvalevően kihelyezi vidékre, telepekre, sőt falvakba is. A tartásdíj a 2 éven aluliak részére körülbelül 100.000 korona havonta. Az intézet gondoskodik a továbbképzésről is. Iskolaszerekre, téli ruhákra tekintélyes összeget fordítanak. Az intézetnek főkje van a közeli Mária Valéria-baraktelepen, ahol nyolc barakban vannak az egészségügyi szempontból megfigyelés alatt álló gyermekek. Onnan továbbítják őket az ország különböző részeibe. Panaszokod az igazgató, hogy nagyon sok a *lueses (vérbajos) és tuberkulotikus gyermek*. Ezeket gyógyítani lehetetlen. Ki nem nyomozott apáik szabadon garázdálkodnak az országban. Tekintélyes a száma a lelenceknek is. Akárhányszor letesznek ilyen csecsemőket a menhely kapujába vagy egyéb helyekre. Ezek aztán hivatalból kapnak nevet és sohasem tudják meg, kik voltak a szüleik. Sűrűn keresik föl az intézetet örökbecfogadók. Persze, ezek egészséges, szép gyermekeket keresnek. Az intézet — az igazgató ur fölvilágosítása szerint — minden téren és minden tekintetben segítségére siet a bajbajutottaknak és ebből folyik, hogy működése közben meglehetősen diszkrét.

Aki a felelősége gyermekét keresi.

— Megtörtént — mondja —, hogy egy napon beállított hozzám egy jóképű magyar, aki arra kért, mondjam meg neki, igaz-e, hogy a felelősége ekkor és ekkor egy csecsemőt adott ide gondozásba. Rögtön sejtettem a történet mögött rejlő bajt és azt válaszoltam, hogy a felelősége sohasem hozott ide csecsemőt. De ő váltig erősködött. Én pedig tovább tagadtam. Végre könnyöröve fordult hozzám, hogy ne tagadjam, hiszen ő biztosan tudja ezt és nem is haragszik érte.

— Hiszen boldog volnék — mondotta —, ha megkaphatnám azt a kölyköt és hazavihetném fölnevelni.

Értelentül bámultam rá, mire megmagyarázta a dolgot:

— Tetszik tudni, méltóságos uram, én is hoztam egy gyereket *Muskaország*ból és az asszony ezért folyton karattyol. Ha az övét is haza vinném, menten *békességben* maradna...

Azután beszélt az igazgató azokról az anyákról, akik szabadulni akarnak csecsemőjüktől és egy vigyázatlan pillanatban, éjjel, szoptatás közben, ráfekszenek szerencsétlen magzatjukra és megfullasztják. Az utóbbi időkben két ilyen eset fordult elő az intézetben. (Ezeknek valószínűleg nem sikerült idejében a magzat-elhajtás.)

A kórteremben.

Végigkalanazolnak az intézetben. Legelsőbben a kórtermeket látogatjuk meg. Külön a fiukat, külön a lányokat. Szívétfacsaró látvány. Az ágyakban a legkülönbözőbb koru gyermekek. Vézna, sápadt, megtört szemű, kicsiny emberpalánták; némelyikbe már csak hálni jár a lélek. *Főlkünnön sok a lueses eset*. Ezeknek arcán, testén förtelmes sebek, gonyyes forradások... Lehetetlen sokáig nézni. A tüdővészesekek, a görvélyesek, az angolkórosok dermesztő látványt nyújtanak. Amint megállunk ágyaik előtt, riadt pillantással szegzik ránk tágranyított,

lázban égő szemecskéiket, mintha segítségért csdekelnének.. Leverten hagyjuk el ezeket a szobákat.

*

A fölvételi irodában megtudjuk, hogy látogatásunk napján már 39 fölvétel volt, de még többen várakoznak odakünn, akiket szintén nem lehet elutasítani. A folyosón vagy 8-9 nő. Az egyik 2 éves gyermeket tart a karján, de a gyermek nem látszik többnek 9-10 hónaposnál. Szemei varasak, arca sápadt, kicsiny ujjai gyufaszálhoz hasonlóak. Az anya valószínűleg rongyokba van bugyolálva...

— Mit óhajt? — kérdezi az igazgató tőle.
— Egy kis segítségért jöttem — mondja —, mert a kis Julius nagyon beteg és orvosságot kellene venni. Meg azt is szeretném, ha a doktor ur megnézné.

Az igazgató jelentősen tekint ránk, a szegény asszony pedig könnyes szemmel lesi a megnyugtató választ. Az igazgató beküldi az irodába. Boldogan siet tovább.

A többiek is mind fölvételt és pénzbeli támogatást kérnek. Van azonban olyan is köztük, aki nagyon üzletszerűen fogja föl a dolgot. Egy kicsinytermetű, csinos nő azonban fölűnik a sezrényiségével, karján viruló egészségű, pufók, pirosarcu gyermeket hordoz.

— No, mi az, lelkem? — kérdezi tőle az igazgató.

— Méltóságos uram, egy kis pénzbeli támogatást kérek, mert a fiamnak ruhácskát kéne venni. Nekem nincs erre pénzem.

— Hát hiszen maga dolgozik és férje is van...

— Igen, egy textilgyárban vagyok most, de csak 48.000 koronát keresek egy héten. A férjemet meg elcsalták tőlem a szülei, mert ők gazdagok Orsován, én meg szegény lány vagyok. Meg a vallásunk se egyezik...

— Hát márt nem utazik oda a gyerekekkel? — kérdi az igazgató. — Ha nem ad tartásdíjat magának, hagyja neki ott a gyereket.

Az asszonyka arca bíboros lesz, a fiát tizedten szoritja magához és magából kikelve vágja oda:

— Inkább kenyéren és vízen élek, de a gyermekemet nem adom oda!...

Meghatottan nézünk egymásra és az igazgató megveregeti a gyerekasszony vállait.

Sietve távoznak. A napsütéses utcára érve, föllélegzünk. A csunya, fekélyes kép újból elvonul lelki szemünk előtt és önkéntelenül is arra gondolunk: milyen mérhetetlen lehet az öröme annak, aki egészséges, pirosarcu gyermekeit ölelheti a keblére... *Pajor Rudolf.*